

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

10 במרס 2008

372

ג' באדר ב' התשס"ח

עמוד

432 הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 100) (החמרת ענישה בעבירות רכוש), התשס"ח-2008

434 הצעת חוק הרבנות הראשית לישראל (תיקון מס' 2), התשס"ח-2008

**הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 100) (החמרת ענישה בעבירות רכוש),
התשס"ח-2008**

1. הוספת סעיף 389א. בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – החוק העיקרי), לפני סעיף 390 יבוא:
- “גניבה של דבר ערך 389א. (א) הגונב דבר שערכו עולה על 10,000 שקלים חדשים, דינו – מאסר ארבע שנים, ואם ערכו של הדבר הנגנב עולה על 500,000 שקלים חדשים – מאסר שבע שנים.
- (ב) הסכומים הנקובים בסעיף קטן (א) יתעדכנו ב־1 בינואר של כל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון), לפי שיעור עליית המדד שפורסם בחודש נובמבר שקדם ליום העדכון, לעומת המדד שפורסם בחודש נובמבר בשנה הקודמת; המנהל הכללי של משרד המשפטים יפרסם, בהודעה ברשומות, את הסכומים המעודכנים לפי סעיף קטן זה; לעניין זה, “מדד” – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.”
2. אחרי סעיף 452 לחוק העיקרי יבוא:
- “היזק בשיעור ניכר 452א. (א) העובר עבירה כאמור בסעיף 452 וערכו של הנזק שנגרם לנכס עולה על 10,000 שקלים חדשים, דינו – מאסר ארבע שנים, ואם ערכו של הנזק עולה על 500,000 שקלים חדשים – מאסר שבע שנים.”

ד ב ר י ה ס ב ר

- כללי החוק המוצע מטרתו ליצור אבחנה ברורה בין פגיעות רכושיות בעלות דרגת חומרה שונה, הבאה לידי ביטוי בשווי הכספי של הפגיעה הרכושית (בגניבה לפי סימן א' לפרק י"א בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – החוק) – ערך הנכס הנגנב, ובהיזק לפי סימן ט' לפרק האמור – גובה הנזק שנגרם).
- החוק המוצע מבקש, בסעיף 1, לתת מענה כללי לתופעה של גניבת דברי ערך, באמצעות החמרת הענישה ככל שערכו של הדבר הנגנב גבוה יותר. שיקול זה מן הראוי שיישקל גם בהקשר של עבירת ההיזק, ככל שערך הנזק הנגרם גבוה יותר, ולפיכך מבקש החוק המוצע, בסעיף 2, לתת מענה גם בהקשר של עבירה זו.
- סעיף 1 התיקון המוצע קובע שתי מדרגות של ענישה חמורה יותר ביחס לעבירת הגניבה הבסיסית שבסעיף 384 לחוק, הדרגה הראשונה מתייחסת לגניבת דבר ששווי עולה על 10,000 שקלים חדשים, שבשלה יוטל עונש של ארבע שנות מאסר, והשנייה מתייחסת לגניבת דבר ששווי עולה על 500,000 שקלים חדשים, שבשלה יוטל עונש של שבע שנות מאסר. כך תיווצר התאמה בין הנזק
- הכלכלי שגרמה הגניבה לבין רמת ענישה. מדרג דומה נמצא גם בחוק הפלילי האנגלי, הקנדי והאמריקני. יובהר כי במקרים שבהם קיימת ענישה חמורה יותר בשל נסיבות הגניבה או מחמת טיבו של הדבר הנגנב (כמו למשל גניבה בידי עובד ציבור לפי סעיף 390 לחוק) תחול דרגת הענישה החמורה יותר.
- סעיף 2 החמרת הענישה כפועל יוצא של ערך הפגיעה הרכושית מתאימה גם לעבירת ההיזק, שעניינה הריסה של נכס או פגיעה בנכס במייד ושלא כדין. מוצע על כן להחיל מדרג ענישה דומה לזה המוצע לגבי עבירת הגניבה, גם ביחס לעבירת ההיזק הבסיסית שבסעיף 452. לפי המוצע כאשר הנזק שנגרם לנכס עולה על 10,000 שקלים חדשים, דינו של עובר העבירה – מאסר ארבע שנים, וכאשר ערכו של הנזק עולה על 500,000 שקלים חדשים, דינו – מאסר שבע שנים.
- גם בהקשר זה יש להבהיר כי במקרים שבהם קיימת ענישה חמורה יותר מחמת נסיבותיו או טיבו של ההיזק (למשל היזק בחומר נפץ לפי סעיף 455 לחוק) תחול דרגת הענישה החמורה יותר.

¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226; התשס"ח, עמ' 7.

(ב) הסכומים הנקובים בסעיף קטן (א) יתעדכנו ב־1 בינואר של כל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון). לפי שיעור עליית המדרד שפורסם בחודש נובמבר שקדם ליום העדכון, לעומת המדרד שפורסם בחודש נובמבר בשנה הקודמת; המנהל הכללי של משרד המשפטים יפרסם, בהודעה ברשומות, את הסכומים המעודכנים לפי סעיף קטן זה; לעניין זה, "מדרד" – מדרד המחירים לצרכן שמפורסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

3. בחוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 33 והוראת שעה), התשס"א–2001, בסעיף 9, בתוספת ראשונה א' המובאת בו –

(1) אחרי פרט (א8) יבוא:

"(ב8) גניבה של דבר ערך לפי סעיף 389 א לחוק;

(2) אחרי פרט (14) יבוא:

"(א14) היזק בשיעור ניכר לפי סעיף 452 א לחוק;"

ד ב ר י ה ס ב ר

הפלילי (תיקון מס' 33) (הוראת שעה), התשס"א–2001 (להלן – הוראת השעה). לפי הסעיף האמור רשאי פרקליט המדינה להעביר לטיפול המשטרה תיקי פשע בעבירות המפורטות בתוספת ראשונה א' לחסד"פ, המובאת בסעיף 9 להוראת השעה, הגם שבמקור הטיפול הוא בסמכות הפרקליטות. מוצע לשם כך לבלול את עבירת הגניבה של דבר ערך, ואת עבירת ההיזק בשיעור ניכר, המוצעות בסעיפים 1 ו־2 להצעת החוק, בתוספת האמורה.

סעיף 3 החמרת הענישה בעבירות הגניבה וההיזק, כמוצע בסעיפים 1 ו־2 להצעת החוק, הופכת עבירות אלה לעבירות פשע.

כדי לאפשר לתביעה המשטרתית להמשיך ולטפל בעבירות הגניבה וההיזק גם כשערך הפגיעה הרכושית גבוה, יש לאפשר לפרקליט המדינה לעשות שימוש בסמכותו לפי סעיף 60(ג) לחוק סדר דין פלילי [נוסח משולב], התשמ"ב–1982 (להלן – חסד"פ), המובא בסעיף 1 לחוק סדר הדין

² ס"ח התשס"א, עמ' 499; התשס"ה, עמ' 462; י"פ התשס"ו, עמ' 546

הצעת חוק הרבנות הראשית לישראל (תיקון מס' 2), התשס"ח-2008

1. תיקון סעיף 17 בחוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ם-1980, בסעיף 17, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
"ג) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), הרבנים הראשיים לישראל רשאים, בכל עת, להסכים ביניהם על חלוקה אחרת של תפקידיהם."
2. תיקון חוק הדיינים, בחוק הדיינים, התשט"ו-1955, בסעיף 24(א), אחרי "גמר כהונתו של דיון" יבוא:
"וכן הודעה על קביעת נשיא בית הדין הרבני הגדול כאמור בסעיף 8."

דברי הסבר

ויובהר כי הכוונה הן לעניין משך תקופת הכהונה בכל תפקיד, כאמור בסעיף 17(א) רישה לחוק, והן לעניין סדר מילוי התפקידים כאמור בסעיף 17(ב) לחוק. כך למשל יוכלו הרבנים הראשיים להסכים לפני תום מחצית מתקופת כהונתם (חמש שנים) כי לא יתחלפו בתפקידיהם וכי כל אחד מהם ישמש באותו תפקיד לכל אורך תקופת הכהונה כרב ראשי לישראל (עשר שנים).

סעיף 2 בסעיף 24 לחוק הדיינים, התשט"ו-1955, קובע כי הודעה על מינוי דיון ועל גמר כהונתו תפורסם ברשומות, לאור האפשרות הניתנת בסעיף 1 המוצע לרבנים הראשיים לישראל להסכים על חלוקת תפקידים ביניהם, השונה מזו הקבועה בסעיף 17 לחוק, מוצע לקבוע כי גם הודעה על קביעת נשיא בית הדין הרבני הגדול לפי סעיף 17 האמור תפורסם ברשומות ותובא לידיעת הציבור בדרך זו.

סעיף 17(א) רישה לחוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ם-1980 (להלן – החוק) קובע כי במשך מחצית תקופת כהונתם של הרבנים הראשיים לישראל ישמש האחד נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל והאחר נשיא בית הדין הרבני הגדול, ובמחצית השנייה יתחלפו בתפקידיהם.

כנוגע לסדר מילוי התפקידים נקבע בסעיף 17(ב) לחוק שיש לרבנים הראשיים לישראל אפשרות להחליט בהסכמה מי ישמש קודם בכל תפקיד. לעומת זאת, החוק אינו מאפשר לרבנים לקבוע ביניהם חלוקה שונה של משך תקופת הכהונה בכל אחד מהתפקידים. ייתכנו מצבים שבהם יסכימו הרבנים הראשיים להאריך את תפקיד הנשיאות שבו הם משמשים או שיעריפו לשמש בתפקיד אחד בלבד לאורך כל תקופת הכהונה. מוצע לקבוע כי ככל שיש הסכמה בין הרבנים הראשיים לישראל יתאפשר להם, בכל עת, לקבוע ביניהם חלוקה אחרת של תפקידיהם,

¹ ס"ח התש"ם, עמ' 90; התשס"ד, עמ' 300.

² ס"ח התשט"ו, עמ' 68.